

Eftersom sågen är högljudd och träflisorna flyger är det viktigt att skydda både öron och ögon.

Genom att hålla sågverket nära stammen när du drar, får plankorna en jämn yta.

Massiva plankor med **TRANSPORTABELT SÅGVERK**

Det här behöver du

För att arbeta smidigt behöver du en såg med en kraftfull bensinmotor på minst 50 cm³, men gärna mer. Vi använde en Stihl MS 661 C-M, som med sina 91,1 cm³ har bra kraftöverskott. Vi använder ett svärd som är 50 cm långt, vilket naturligtvis kan behöva ändras beroende på storleken på den stock som ska kapas. På svärdet fäster vi en så kallad klyvkedja, som är avsedd för kapning i stockens längdriktning. För att styra sågen använder vi ett litet portabelt sågverk av typen Alaskan Sawmill. Liknande sågverk säljs för under 2.000 kronor.

Sågverket mäter
32 x 90 cm och
väger 6,5 kilo.

Stihl MS 661 C-M
kostar från 16.140 kr
utan svärd och kedja.

Gör Det Själv

SVÄRIGHETSGRAD

Om du är van vid motorsåg är det en enkel och rolig uppgift.

LÄTT

SVÅRT

TIDSÅTGÅNG

En timme, när trädet har fällts.

PRIS

Liknande sågverk finns för under 2.000 kr.

MATERIAL

- Sågverk
- Motorsåg med klyvkedja
- Ett par regler

SPECIALVERKTYG

- Blocknyckel
- En flaska vatten med diskmedel

Om du vill börja såga dina egna plankor utan att behöva investera en förmögenhet i ett stort sågverk, är ett bärbart sågverk rätt väg att gå. Sågverket tar upp minimalt med utrymme och **plankorna blir imponerande snygga.**

Det krävs inte längre ett gigantiskt sågverk för att kapa plankor från en stock. Ett portabelt sågverk av typen Alaskan Sawmill kan du ta under armen och kapa plankorna där virket finns. Sågverket i sig behöver inte kosta en förmögenhet, men motorsågen måste vara av en viss kaliber eftersom det är ett krävande sågningsarbete.

Vi visar hur du monterar sågen i sågverket, hur du placerar sågverket på stocken och hur du ställer in det för att kapa plankorna till önskad tjocklek. När allt är rätt inställt lägger vi stocken på ett par modifierade bockar och sågar plankorna en efter en. □

Med ett sådant här sågverk kan du kapa plankor från stockar med upp till 80 cm diameter.

Fäll ett träd

Om du har ett träd som ändå ska fällas, är det perfekt att såga upp det i plankor. Vårt träd står i en glänta som ett av de yttersta träden i skogsbrynet. Vi behöver inte oroa oss för att träffa huset, häcken eller terrassen. Vi vill dock att trädet ska falla snyggt i gläntan så att det inte skadar de andra träden.

Vi sågar därför ett snitt i trädet, följt av ett horisontellt snitt, och faller det sedan manuellt. När trädet väl har fallit sågar vi bort alla grenar och placerar stammen på ett par provisoriska bockar.

1

Såga ett så kallat riktskär i stammen.

Vinkeln på riktskåret ska helst ligga mellan 40 och 60°. Snittet ser till att trädet saknar stöttning på framsidan och därför kommer att falla i just den riktningen.

2

Såga ett vågrätt snitt i baksidan av stammen.

Snittet ska vara 4-5 cm ovanför den nedre delen av riktskåret. Såga inte av stammen helt, utan sluta så att det fortfarande återstår 4-5 cm.

3

Knuffa stammen i riktskårets riktning

och gå därifrån när det börjar knaka. Det krävs oftast inte mycket för att trädet ska ge vika och falla.

4

Såga bort alla grenar så att endast stammen återstår. Försök att såga så nära stammen som möjligt, men utan att göra djupa hack.

5

Såga ändarna på stammen rena, så att det inte finns några ojämnheter när du börjar med sågverket.

6

Vi sågar ett par V-formade hack i en stock och delar den i två, så att vi får två stadiga "bockar" att lägga stammen på. Det finns många andra sätt att göra detta på. Viktigast är att stammen inte kan rulla iväg.

7

Lägg stammen till rätta på "bockarna".

Det är en fördel att vara två personer här, eftersom även en kort, 2-3 meter lång, stock är förvånansvärt tung.

Så här fungerar sågverket

Principen bakom ett mobilt sågverk kan liknas vid en stor och mycket grov osthyl. Genom att spänna fast sågverket i motorsågens svärd och sedan ställa in avståndet mellan svärdet och själva enheten, kan du bestämma hur tjocka skivor du vill såga. Med en hand på motorsågen och en på sågverket kan du dra

sågen genom stocken och såga så många plankor som stockens diameter tillåter. I vårt fall fick vi fyra hela plankor. En hel del trä går förlorat om man, som vi, kapar ca 6 cm av toppen för att komma ner där plankorna kan ha en viss bredd.

Om du föredrar att dra i handtaget eller i det borte fyrkantsröret är en smaksak.

Genom att fästa vajern i den motsatta änden av stocken kan du dra sågen genom den genom att vrida på handtaget.

För att få en jämnt tjock plank måste vangstyckena hållas tätt mot stocken.

Genom att lossa mutternarna på vangernas ovansida kan sågverket enkelt anpassas till svärdets längd.

Det är viktigt att sågverket spänns runt svärdet och inte runt kedjan.

Genom att lossa bultarna som klämmer fast de två lodräta fyrkantsrören kan du ställa in avståndet mellan motorsågens svärd och de två vanger som sågverket vilar på. Detta gör det möjligt att kapa plankor mellan 0,5 och 30 cm tjocka.

Såga plankorna

För att det första snittet ska bli någorlunda rakt bygger vi en liten träram och skruvar fast den i stocken. Nu har sågverket en plan yta att vila på för det första snittet. När ramen och den första plankan har avlägsnats kan vi såga resten av stocken till plankor.

Vi har valt en tjocklek på 3,5 cm, men sågverket går att ställa in så att du kan såga plankor som är upp till 30 cm tjocka.

1

Lägg träramen till rätta på stocken och kontrollera med ett vattenpass att det är någorlunda rakt. Om det första snittet blir rakt är det mycket lättare att göra nästa snitt rakt också.

2

Skruva fast ramen i stocken. Observera att skruvarna inte får vara så långa att de kan gå igenom den översta plankan. Eftersom vi här använder 34 x 70 mm regler är 5 x 50 mm skruvar lagom.

3

Ställ in sågverket på en planktjocklek på ca 10 cm. På så sätt tar vi hänsyn till träramens tjocklek, samtidigt som vi kommer ner ca 6 cm i stocken så att vi kan få lite bredare plankor.

4

Dra sågverket lugnt och stilla genom stocken med den ena handen på sågverkets handtag och den andra på motorsågen. Se till att sågverket hela tiden vilar på ramen när du drar.

5

Ta bort den översta plankan och ställ in sågen på önskad planktjocklek nu när träramen inte längre behövs. Vi väljer en tjocklek på 3,5 cm.

6

Placera så mycket av sågverket som möjligt på stocken och såga dig långsamt igenom. När du har kommit 15-20 cm in i stocken blir det lättare eftersom hela sågverket då kan vila på stammen.

7

Dra sågen genom resten av stocken och slå eventuellt in ett par kilar om du känner att plankan klämmer mot motorsågens svärd. Risker för detta ökar normalt med plankans längd.

8 Dra sågen den sista biten och stäng av den så snart kedjan blir synlig. Det är viktigt att inte dra för hårt och riskera att sågen "slirar" när den släpper stocken.

9 Lyft av den första hela plankan. Det ska helst vara så att ytan är jämn utan hack och spår. Om det finns några ojämnheter kan du ta bort dem med en tjocklekshyvel när plankorna har torkat helt.

10 Upprepa processen och såga så många plankor som stocken tillåter. När du väl har fått kläm på det hela tar det inte många minuter att såga en plank.

Underlätta arbetet

Om träet är så torrt att kedjan fastnar kan du hälla lite vatten blandat med diskmedel på stocken. Du kan också använda utspädd spolarvätska. Detta ger kedjan bättre arbetsförutsättningar.

Hjälp från ett dragspel

Om stocken är mycket torr eller om du ska såga från en extra lång stock kan du använda ett dragsystem som den här. Genom att montera vinschen på sågverket och fästa vajern med en skruv i ändträet kan du dra sågen stadigt genom stocken genom att veva runt handtaget.

Vajern spikas eller skruvas fast.

Nu återstår bara att lägga upp plankorna och låta dem torka långsamt. Från en stock med en diameter på 30 cm fick vi fyra breda plankor med en tjocklek på 3,5 cm.